

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה
منتدى محاضري القانون من أجل الديمقراطية
The Israeli Law Professors' Forum for Democracy

הודעת פורום המרצות והמרצים למשפטים בנוגע להליך הדחה של חברי כנסת

הפורום מזכיר שיש לנקוט זהירות יתירה בהליכי הדחה של חברי כנסת. כפי שהדגיש בית המשפט העליון, הדחת חבר כנסת היא "צעד קיצוני וחריג", שיש בו כדי לפגוע בקולם של אלו שבחרו בחבר הכנסת, ולכן "מן הראוי שהפעלת סמכות ההדחה תעשה באופן דווקני ומצומצם ולא תופעל אלא במקרי קיצון חריגים שבחריגים". נוסח החוק, אף שאינו חף מקשיים, משקף גישה זו. עולה ממנו כי הכנסת מוסמכת להדיח חבר כנסת בגין עמדות שהשמיע רק אם יש בהן הסתה לגזענות או תמיכה במאבק מזוין נגד ישראל. לפי לשון החוק, העובדה שעמדה מסוימת שפרסם חבר כנסת היא מקוממת, כמו הטענה שישראל מבצעת רצח עם, אינה מקנה לכנסת סמכות להדיחו. יתר על-כן, אם הכנסת בוחרת להידרש לסמכות חריגה ובעייתית זו של הדחת חבר כנסת, מוטלת עליה החובה להימנע מאכיפה בררנית. ישנם חברי כנסת שהתבטאויותיהם עלולות לעלות לכדי הסתה לגזענות, כנגד ערבים למשל, אך הכנסת לא פתחה בהליך הדחה נגדם. סכנה גדולה טמונה בחקיקה המאפשרת הדחת חבר כנסת ועוד יותר מכך בשימוש בחקיקה כזו בקשר להתבטאות שאינן נכנסת לגדר החוק, שכן הם פוגעים בחופש הביטוי ובזכויות לבחור ולהיבחר. מכאן ההקפדה שיש לנהוג בצעדים הננקטים כנגד חברי כנסת שמייצגים דעות מיעוט ובמיוחד יש להזהיר כנגד מסע דה-לגיטימציה של דעות מיעוט ושל חלקים מהאופוזיציה — שאין לו מקום בדמוקרטיה ושיש לראותו כחלק מתהליכי השחיקה של הדמוקרטיה בישראל.

ליצירת קשר: lawprofessorsforum@gmail.com